

Saksgang
Fylkestinget 2015 - 2019

Møtedato
13.03.2019

Saksnr.
3/19

Nyvalg av kontrollutvalg

Sammendrag

To av kontrollutvalgets medlemmer ble ved fylkestingets møte 12.12.18 valgt inn i fellesnemnda. Et medlem av kontrollutvalget kan ikke være medlem eller varamedlem av andre fylkeskommunale nemnder med beslutningsmyndighet, jf. kommuneloven § 77 (2).

Fylkesrådmannens innstilling

1. Fylkestinget bes ta stilling til Gro Marie Nilssens søknad om fritak fra verv som varamedlem i fellesnemnda.
2. Fylkestinget bes velge medlemmer til kontrollutvalget.

Vadsø 15.02.2019

Øystein Ruud
fylkesrådmann

Heidi Brandt
Stabssjef

Bakgrunn

Inga Berit Sara (AP) og Gro Marie Nilssen (H), begge medlemmer i kontrollutvalget, ble 12.12.18 valgt inn i fellesnemnda. Inga Berit Sara ble valgt inn som fast medlem og Gro Marie Nilssen som vara. Et medlem av kontrollutvalget kan ikke være medlem eller varamedlem av andre fylkeskommunale nemnder, jf. kommuneloven § 77 (2). Kommunal- og moderniseringsdepartementet har lagt til grunn at fellesnemnda er en fylkeskommunal nemnd med beslutningsmyndighet.

Inga Berit Sara har gitt uttrykk for at hun ønsker å sitte i fellesnemnda. Gro Marie Nilssen søkte om fritak fra sitt verv som varamedlem i fellesnemnda 5. februar 2019, da hun ønsker å fortsette i vervet som medlem i kontrollutvalget. Det redegjøres for hvilke alternativer fylkestinget har.

Beskrivelse

Valgbarhet og fratreden

Utgangspunktet er at et medlem av kontrollutvalget ikke kan være medlem eller varamedlem av andre fylkeskommunale nemnder, jf. kommuneloven § 77 (2). Etersom de to medlemmene av kontrollutvalget er valgt inn i fellesnemnda har de i utgangspunktet mistet valgbarheten til kontrollutvalget og skal tre ut av kontrollutvalget.

Videre har en folkevalgt rett og plikt til tjenestegjøre når de først er valgt inn i et folkevalgt organ. Folkevalgte kan derfor som hovedregel ikke fjernes mot sin vilje, jf. NOU 1990:13 punkt 3.2.

For Inga Berit Sara innebærer dette at så lenge hun ønsker å sitte i fellesnemnda så har hun en rett til dette. I dette tilfelle må det foretas nyvalg av kontrollutvalget etter reglene gjengitt nedenfor.

For Gro Marie Nilssen innebærer det at hennes søknad om fritak fra vervet i fellesnemnda må behandles etter kommuneloven § 15 andre ledd. Dersom fritak innvilges av fylkestinget vil hun kunne fortsette i sitt verv i kontrollutvalget.

Fritak

Kommuneloven § 15 andre ledd omhandler fritak fra verv: «... fylkestinget kan etter søknad fritak, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjønne sine plikter i vervet.»

Utgangspunktet er at det stilles strenge krav for fritak fra verv, og fritaksgrunn vil i første rekke være søkers arbeidsforhold, helse eller andre velferdsgrunner. Bestemmelsen er likevel ikke treffende i denne saken. Fritakssøknaden er begrunnet med at Gro Marie Nilssen skal kunne fortsette arbeidet i kontrollutvalget, en rolle som sannsynligvis innebærer en større arbeidsmengde enn som vara til fellesnemnda. Fylkesrådmannen vurderer at fylkestinget kan gi fritak på dette grunnlaget. Dersom fylkestinget ikke gir fritak mister Nilssen valgbarheten til kontrollutvalget.

Nyvalg av kontrollutvalget

Fylkestinget kan når som helst foreta nyvalg av kontrollutvalgets medlemmer. Ved utskifting av ett eller flere medlemmer av utvalget skal det foretas nyvalg av samtlige medlemmer i utvalget, jf. forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 3. Dette er ikke til hinder for at tidligere medlemmer av kontrollutvalget velges på nytt, forutsatt at de oppfyller valgbarhetsvilkårene, disse redegjøres for nedenfor. Dette innebærer at Gro Marie Nilssen kan sitte i kontrollutvalget forutsatt at hun får fritak fra sitt verv i fellesnemnda.

Finnmark fylkeskommunes reglement punkt. 1.9 foreskriver at kontrollutvalget skal ha fem medlemmer. Leder og nestleder skal velges av fylkestinget og leder skal være fra opposisjonen. Minst ett av utvalgets medlemmer skal velges blant fylkestingets medlemmer, jf. kommuneloven § 77 første ledd.

Valgbarhetsreglene i kommuneloven § 14 gjelder ved valg til kontrollutvalg, som innebærer at personer med stemmerett som er bosatt i fylket er valgbare og pliktig til å ta imot valg.

Kommuneloven § 14 nr. 1 bokstav b foreskriver at følgende er utelukket for valg til kontrollutvalget:

«Utelukket fra valg er fylkesmannen, assisterende fylkesmann, og den som i vedkommende kommune eller fylkeskommune er administrasjonssjef eller dennes stedfortreder, er sekretær for kommunestyret eller fylkestinget, er leder av forvaltningsgren, har ansvaret for regnskapsfunksjonen i kommunen eller fylkeskommunen, eller foretar revisjon for kommunen eller fylkeskommunen. Leder av enkeltstående virksomheter er likevel ikke utelukket fra valg. ...».

I tillegg til kommunelovens ordinære regler for hvem som er utelukket for valg, fremgår det av kommuneloven § 77 nr. 2 at følgende verv med vara er utelukket fra valg til kontrollutvalget; fylkesordfører, fylkesutvalget, nemnder med beslutningsmyndighet, medlem av fylkesråd, og ansatte i fylkeskommunen. Nemnder med beslutningsmyndighet er herunder hovedutvalgene, fylkesutvalget, fellesnemnda inkludert underutvalg av denne, klagenemnda, yrkesopplæringsnemnda m.fl.

Valget holdes som forholdsvalg dersom minst ett medlem krever det, ellers som avtalevalg jf. kommuneloven § 35 nr. 4. Valg av leder og nestleder holdes som flertallsvalg, jf. kommuneloven § 35 nr. 3.

Bestemmelsene om kjønnsmessig balanse gjelder også for kontrollutvalget jf. kommuneloven § 36.

Vurdering

Fylkestinget bes vurdere Gro Marie Nilssens søknad om fritak fra verv som varamedlem i fellesnemnda. Dersom Nilssen innvilges fritak er det signalisert at det ikke er behov for suppleringsvalg til Høyres varaliste i fellesnemnda. Det er derfor ikke redegjort for reglene om suppleringsvalg.

Fylkesrådmannen vurderer at så lenge Inga Berit Sara ønsker å sitte i fellesnemnda så har hun en rett til dette. I dette tilfelle må det foretas nyvalg av kontrollutvalget etter reglene gjengitt ovenfor.